

supportatio corporis. In genibus de
 ambulatio. In renibus est fomes
 et concupiscentia. A collo procedit ver
 borum eloquentia. Apostoli igitur in
 flumine spiritus sancti introducti sunt
 usque ad talos: quia facti sunt fortes
 ad sustinendum omnium passionum id est.
 Ps. Ego confirmavi columnas eius.
 Usque ad genua: quia facti sunt vna
 nimes ad aggrediendum operam vir
 tutum. Ps. Ibi sunt de virtute in virtute
 Usque ad renes: quia debilitavit et ex
 traxit in eis omnem fomitem et concupi
 scentiam. Ps. Inflammati sunt cor meum
 et renes mei commutati sunt. Usque ad
 collum: quia dedit eis omnem linguarum pe
 ritiam. Sap. i. Spiritus domini replevit os
 terre terrarum: et hoc quod continet omnia et
 ipse homo qui habet participationem cum om
 nibus creaturis sanctam habet vocem.
 Illi qui in adversitatibus non sunt
 fortes sed impatientes non dum sunt tran
 sducti in flumine spiritus sancti usque ad
 talos. Illi qui melius non proficiunt sed a
 destant aut subsistunt. non sunt in
 troducti usque ad genua. Illi qui non
 habent cordis munditiam: sed carnalibus
 desideriis agitantur non sunt introdu
 cti usque ad renes. Illi qui linguas
 non refrenant sed verba inordinata re
 layant: non sunt introducti usque ad
 collum. Quarto spiritus sanctus est instru
 ctor noster. Nisi enim ipse doceat interius
 frustra omnis alius magister laborat ex
 terius. Greg. in omel. Nisi spiritus
 sanctus affuerit cordi audientis. otio
 sus est sermo doctoris. Non igitur attri
 buendum est doctori sed spiritui sancto.

si aliquis quis doceat bene vel fructum fa
 tiat. Quod ostendit Bernardus tali exem
 plo. Quia quod aqua fluit a fonte ad
 ortos hoc est per aqueductum. Si igitur
 in orto in corde auditoris fiat
 germinatio virtutum non est aque
 ductus sed fontis. De quo fonte di
 citur Cant. vi. Fons ortorum pute
 us aquarum viventium. Secundum ex
 emplum est quia mens hominis
 format verba sed per linguam et de
 tium instrumenta proficiunt. Si igitur
 in aure audientis inferuntur ver
 ba prudentie: non est laus pleatri li
 gue sed motus cordis. Mat. x.
 Non enim vos estis qui loquimini
 sed spiritus patris vestri qui loquitur in
 vobis. Tertium est quod manus figurat
 pulchram scripturam sed per calamum
 protrahitur. Si igitur per aliquem do
 ctorem in corde alicuius scribuntur dei
 precepta vel pinguntur virtutum orna
 meta non est commendatio calami scri
 bentis sed principalis operantis et hoc
 est spiritus sanctus qui nos vivifi
 cat amen.

In festo sancte trinitatis.
 Sermo primus.

Erat homo ex pharise
 is nicodemus nomine prin
 ceps iudeorum. Job. iii.
 Festum trinitatis olim
 ab ecclesia non fiebat. Sed quod circa ip
 sam trinitatem multe hereses succresce
 bant. Iohannes karolus christianissimus impe
 rator rogavit alchymicum suum
 magistrum ut historiam de trinitate

*festum tunc dicitur
apud diuinos obsequia.*

componeret p quā errores destrui
eret: a fide catholica edoceret. Quia
opposita ordinatū est vt sollempnē
istud festū celebraretur. Sūt autem
quidā qui istud festū celebrant
in octaua penthecostes que est p̄n
cipiū dominicay subsequentium
ad inuendū q̄ ipsa trinitas est
causa oim festiuitatū. Alij in vlti
ma d̄nicay subsequēdū ad inu
endū q̄ ipsa trinitas ē finis oim
Alij nunq̄ celebrāt v̄tē illa lau
de trinitatis q̄ dicitur. Gloria p̄i
a filio a spiritui s̄cto. Illi autē q̄
illud celebrant in octa. pentheco
rationabiliter facere vident. Cele
bram⁹ em̄ festū de filio. Celebra
m⁹ etiā de spiritui s̄cto. Celebratu
ri igitur sum⁹ etiā in patria de pa
tre eterno. Hodie em̄ infimal cele
bram⁹ festū omnium ne videret in
eos diuisa maiestas: quozē indi
uisibilis vnitas. Predictū autem
euangeliū hodie legit in quo q̄li
bet p̄sona p̄p̄te exprimit. Cū sub
dicitur. Scim⁹ qz a deo remisisti magi
ster. exprimit p̄sona filij. Perso
na sp̄s̄s̄andi oñdiē aq̄ sequitur.
Nisi quis tenat⁹ fuerit ex aq̄ a spi
ritui s̄cto. Et illud. Sp̄s̄ vbi vult
spirat. Exprimunt autē ip̄e p̄sone
diuine cū suis appropriatis. Cum
em̄ patri attribuat⁹ potentia: filio
sapientia: a spiritui s̄cto bonitas si
ue misericordia. Exprimit p̄sona
p̄is cū sua potentia ibi. Nemo po
test hec signa facere que tu facis:
nisi deus fuerit cum eo. Miracula

enim facere diuine potētie ē. Exp
mitur em̄ in p̄sona filij aq̄ sua sa
pientia. cū dicitur. Scim⁹ qz a deo
remisisti magister. Ad magistruē ei
spectat p̄ sapientiā alios docere.
Exprimit enim p̄sona spiritui s̄cti
ai cū sua bonitate a misericordia.
cū dicit. Sp̄s̄ vbi vult spiāt. Nō
enim ex n̄is meitis: sed ex sua ḡ
tuita pietate se nob̄ infūdit. Quā
uis aut̄ pater a filio a spiritui s̄cti
ai habeant eandem potentia: sa
pientiā a bonitate: tamen qz apd
nos nomē p̄is p̄pter antiquitatē
ip̄ortat impotētia. Ne igit̄ simpli
ces hoc crederent de patre celesti.
attribuē potētia. Similit̄ nomē
filij apud nos p̄t̄ inuenturē: im
pitā ip̄ortat. Ne d̄ filio dei hoc cre
deretur sibi attribuiē sapia. Simi
lit̄ nomē sp̄s̄s̄i apud nos impo
rtat q̄ndā furiositatē a furore. Iux
illud. Psal. v. Quiē scite ab hōme
cui⁹ spirit⁹ est in natib⁹ eius. Jo
ne de spiritu hoc crederet attribui
tur sibi bonitas. Primo igitur at
tribuit̄ patri potētia quia ip̄est
omnipotēs a omnia potest q̄ vult
p̄s̄ Omnia quecumqz voluit d̄ns
fecit. Celum enim cū suis sideri
b⁹ obedit sue voci. Baruch secun
do. Stelle vocate sunt a dixerūt. al
sum⁹. Terra tremuit a obedit suo
aspectū. Vnde dicit Psalmista.
Qui respicit terram: a facit eā tre
mere. Mare enim obediūt sue oi
diminationi. de qua etiam dicitur
Job tricesimo octauo. Huc vsqz

*Quod est d̄
nycodemo h̄ m̄
festo t̄ntat.
na filio ē q̄ loq̄t̄
p̄sona at̄ p̄is ex
primuntur*

venies a nō pcedes ampli⁹ a hic
 confringes tumentes fluct⁹ tuos
Abissi & demones obediūt sue in s
 fioni sicut patet in legione demo
 nūm: cui christ⁹ iussit vt de homi
 ne exirent & porcos intrarent & p
 tinus obedierunt. vt habet **Ma
 thei. viij.** Solus autē homo non
 obedit voci ei⁹. **Prōv. x.** Vocauit
 renuistis. Nec ad aspectum eius
 erubescit peccare. **Cū dicitur Ecclē.
 xliij.** Vie eorum non sunt abscondi
 te ab oculis ipsi⁹. Nec ordinatio
 nem custodit quam ordinauit vt
 rāō presit sensualitati. & in ipsis
 preest & dominator: sensualitas ra
 tioni nec ei⁹ precepta fatiunt. **Pō
 nō** custodierit testimonia eius &
 in lege ei⁹ noluerunt ambulare.
Quūis enim deus pater sit omni
 potēs. Duo tamē sūt in ipō & duo
 in nobis que ipsū vincere vident.
Prīmū in ipso est pietas viscerō
 sa. **Iher. xxxi.** Conturbata sūt vi
 sera mea sup eū. Misereus mise
 rebor ei⁹. **Aug⁹.** Prōmior videt de⁹
 peccatori veniā dāe: q̄ ipse accipe
 re. Sic enim festinat reū absol
 uere a tormēto conscientie sue. Qua
 si ampli⁹ eum eruat opassio mi
 seri q̄ ipsū miser passio sui. **Secū
 dū** est sua caritas affectuosa que
 ipsū de celo ad terrā depohit. **Au
 g⁹.** O caitas q̄ magnas vires ha
 bes: deū de celo ad terrā depohisti.
Ipsū etiā ad crucē ascendere cogit
Luce. xij. **Baptismo** hō baptisai
 a quo coartor donec pfitiaē. **De⁹**

cū eēt oipotens nihil eū coartare.
 potuit nisi caritas q̄ plenus erat
¶ Tertiū ē nostra oīo lacrimosa.
Vñ dicit de iacob **Gen. xxxij.** Si
 ostra deū fortis fuisti q̄nto magis
 cōtra hōmes preualebis. **Preu**a
 hūit autē iacob per lacrimas sicut
 dicit **Oze. iij.** Inualui tad ange
 lū & ofortatus fleuit & rogauit eu:
 vt ei benediceret **O** humilis lacri
 ma: tuū est regnum. tua est potē
 tia. ante ospectum iudicis intrāe
 nō vereris. Sola si intraueris nō
 tamen sola redibis. qz quicq̄d pe
 tieris obtineb. Vincas inuincibi
 le; & ligas omnipotentē. **Hoc** eti
 am inuūtur. **iii. Regū. xxi.** de **Eze
 chia** rege cui⁹ lacrimie deus viceē
¶ Quartū est humilitas gratiosa
Istud inuūtur quarto **Regū. iij.**
 vbi dixit domin⁹ helic. Nonne vi
 des achab humiliatū corā me. qz
 ibi humiliat⁹ est corā me non in
 ducam malū in dieb⁹ eius. **Hoc**
 etiā patet in inimicis quorū hu
 militas deū vincit. **Secūdo** sapien
 tia attribuit filio de cui⁹ sapientia
 dicit leo papa. **I**ta enim scientia
 sūmi iudicis. iste tremebund⁹ as
 pectus. cui puiū est omne soli dū
 & apertū est omne secretū. cui ob
 scura clarent. muta tūdent. **Silen
 tium** confitetur & sine voce mens
 loquitur. **Quū**is autem sit sapiē
 tissimus. tamē scienter permittit
 se decipi a nobis in vendicione.
 emptione & etiam commutacōe
In vendicione quūdem decipitur

deus: quia vendendo nobis regnum
celorum dimittit se a nobis decipi vel
tra dimidium iusti pretij. **V**endi
dit enim ipsi petro pro pretio a par
ua nauicula. **Z**acheo pro dimidia
substantia. **V**idue pro duobus mi
nucis. **Q**uibusdam pro calice aque
frigide. ut habet **Matth. x.** Et qui
busdam pro bona voluntate. **H**ero ni
que offeruntur non sui pondere sed
offerentium voluntate pensantur. **Au**
g. Regnum celorum tantum valet qua
tum habes. **N**ihil vilius cum emittur
et nihil carius cum possidetur. **S**ecundo
permittit se decipi in emptione: quia
vilia nostra caro pretio emit. **N**am
corpus nostrum emit pretio sui sanguinis.
p. **Corinth. v.** Empti enim estis
pretio magno. **A**nima nostra pretio
anime sue. **J**ob. iij. **I**lle pro nobis
animam suam posuit quod res nostras emit
ad contemptum ut habetur **Matth. xix.**
Penitentiam nostram emit regno suo
ut habet **Matth. iij.** **P**enitentiam
agite etc. **T**ercio permittit se a nobis
decipi in commutatione. **C**ommutat
enim auxilium gratie in luctum nostre culpe
Celum sue glorie in terram nostre temporaria
substantie. **A**ceruum gaudiorum
fontem lacrimarum. **N**am accipit a no
bis nostram peccata et ea destruit. **P**salm.
xl
iiij. Deleui iniquitatem tuam ut nubem
Accipit nostras elemosinas et eas
coram se ponit. **Matth. vi.** **T**hesauri
late vobis thesaurum in celo. **A**ccipit
lacrimas nostras et coram se ponit. **P**s.
Posuisti lacrimas nostras in conspectu
tuo etc. **P**ro hijs autem datur nobis au

tilium gratie. **C**eli glorie **P**s. **Gr**atiam et
gloriam dabit dominus. **E**t aceruum leti
cie infinite. **P**s. **E**untes ibant a fle
bant: mittentes semina sua. **V**eni
entes autem etc. **T**ercio bonitas attri
buit spiritus sancto que quidem tanta est
ut ab ea nullus se abscondere possit.
Iuxta illud psalm. **N**on est qui abscondat
se a calore eius. **N**am in celo est misericordia sal
uans. **P**s. **D**omine in celo misericordia tua. **I**n
purgatorio misericordia liberans. **E**ccli. li.
Literasti me a flamma que circumde
dit me. **I**n inferno est misericordia mitigans
quod ibi deus punit citra indignum. **P**s.
Aut obliuisceris miseri deus autem con
tinebit in ira sua misericordias suas. **I**n
mundo vero non est misericordia conseruans quan
tum ad iustos. **M**o misericordia expectans
quantum ad malos. **M**o misericordia trahens
quantum ad dueros que pro beneficiis et
flagella trahuntur vel misericordia recipiens
quantum ad reuertentes ut possit dici
istud **P**salm. **M**isericordia domini plena est terra.
Ista misericordia a bonitas spiritus sancto proprie
est innata iuxta illud. **D**eus cuius proprius
est misereri seipsum et peccata. **P**umice est sibi
alienum et contra naturam. **I**llud autem
quod homo contra naturam facit inuita et
tante facit. **Q**uia autem inuita punit dicit
Psalm. **D**eus consolator super hostibus
meis et iudicator de inimicis meis.
More propter prius inimicos suos pla
git et percutit. **V**nde **C**risostomus
super **Mattheum.** **D**eus inuita et cum
magno dolore compellitur pecca
tores damnare. **N**on enim sic do
let quod ipse deus gloriosus ab eis
offenditur sed quod violenter cogit

18;

aliqui p̄tere qui vult omnes sal
uare. **Q**u autē sit tard⁹ ad puniē
dum habetur sup illud Gene. iij.
vbi dicitur. Cū audisset adam vo
cem domini deambulātis in para
diso ad aurā post meridiē: absco
dit se ad aza & vxor ei⁹. Ecce dñs va
dens ad puniendū transgressorē
non curabat sed deambulabat
lento passu & tard⁹ incedebat. **V**a
tes vero ab recipiendū filium p̄di
gū non ambulauit sed cucurrit:
q̄ occurrēs cecidit super collū ei⁹
vt habetur Luce. xv. **P**er que da
tur intelligi q̄ ip̄e tard⁹ est ad pu
niendū sed p̄nus ad miserendū.
Et dicitur q̄ deambulabat post me
ridiē. **A**dā creditur peccasse ma
ne & tamē de⁹ expectauit post me
ridiē: q̄ penam differēbat vsq̄
meridiē. Et ip̄sū ad misericordi
am expectabat. **D**icitur q̄ deambu
labat ad aurā & contra auram.
Hō vadens cōtra aurā ab itinere
tardat. **E**t que ē ista aurā. Ecce re
frigerās dei misericordiā q̄ deo pu
niri deliberāte semp obuiat & ad
p̄nū inducit: quāz nob facere
dignē q̄ sine fine viuit & regnat
in secula seculorū amen.

Sequitur sermo secūd⁹ eius dē
Men dico vob nisi renat⁹
fuerit hō denuo nō p̄t vi
dere regnū dei. **S**ād⁹ m̄
cotemus de salute aīe sue volens
cōsiliū petere ad xp̄m accessit que
sapientissimū cognouit. **M**aluz

em sollicitus homo eē delect vt cō
siliarium sapientem inueniat. a
quo consiliū petat. **S**uo in isto
euangelio ponuntur. **P**rimū est
ex p̄te nicodemī magna discretio
in inquirēdo. **S**ecundū est ex par
te ch̄risti magna sapiētia in respō
dendo. **C**irca primū notandum
q̄ quilibet debet eē valde sollicit⁹
& discretus vt possit bonū consili
arium inuenire cui seare possit se
cōmittere. **A**d bonum autem cōsi
liariū p̄tinent tria que debet h̄re
& tria que debet vitare. **P**rimo sci
licet magna sapientia. **A**mb. in
lib. de offi. **Q**uis se omittit ei quē
nō putat pl⁹ sapere q̄ ille sapiat
qui cōsiliū querit. **N**ecessē est igit
vt p̄stantior sit a q̄ cōsiliū petitur:
q̄ ille q̄ petit. **A**tali igit cōsiliatio
sapiente seare cōsiliū debem⁹ pete
re. **T**hōb. iij. **C**onsiliū semp a sa
piente quere. **E**cōtra dicit Ecclesi.
viij. **C**ū fatuis nō habeas cōsiliū:
nō em poterūt diligere aliqm̄si
que eis placēt. **I**sta em est differē
tia inter sapiētē cōsiliariū & fatuū
q̄ nō respicit nisi principiū facti.
Sapiēs autē respicit finē. **V**n̄ le
git de quodā p̄ho qui in foro & in
loco eminētī dixit se sensū velle re
dere qd̄ p̄nceps illi⁹ egiois audies
nūtiōs misit & auxit ab eo sensū
emerēt. **I**lle vero i cedula scripsit
dicens. **I**n omnibus que actur⁹
es semper cogita quid tibi potest
cōgēre. **Q**uē cū nunch⁹ dederēt &
cedulā
dulerūt vellent ab h̄ere ait pl⁹ us

Disio finis in ij pres

primū p̄n̄le

factus

cedulā

Secure portate ad dominū vestrū
quia bene valet pretiū. **Q**uam cū
princeps accepisset literas aure
as i hostio palacij sui istud scribi
fecit. **P**ost multum vero temporis
quidam ei inimici cum barbaio
suo ordinaverūt ut ipsum princi
pem iugularet. **Q**ui cum hostium
intraret a scripturā illam legeret
eo q̄ legere sciebat. cepit treme
re a pauere. **Q**uo viso princeps eū
capi fecit: mīnis a tormentis veri
tatem extorquēs. **S**ibi pepercit.
Auctores scelerum interfecit. **P**er
q̄d patet q̄ vtile sit in omnib⁹ si
nem pensat. **S**ecundū est iustitia
s. q̄ nec timo ē nec odio nec amo
re nec preo rectū consiliū derelin
quat. **A**mbrosi⁹. **I**lli vero salute;
nostra secure mittim⁹ qui sic iu
st⁹ a prudens. qui facit iusticiam
vt null⁹ sit fraudis metus; a fac
prudentiā vt nulla sit deceptōnis
suspicio. sit p̄mptus cum viro iu
sto. **Q**uam salutem prudenti nos
mittim⁹ quia consiliū viri iusti
frequenter sapiētissimo ingenio
ponderat. **T**ertū est innocētia
sive bona vita. **A**mbrosi⁹. **A**duer
tim⁹ in querendis cōsilijs vt plu
ries immergat vite pbitas a vir
tutum prerogatiua tenuolentie
Versus. **Q**uis enim in ceno fonte
requirit. aut quis ex turbida aq̄
potū petit. **I**taq; vbi luxula ē vbi
intempantia. vbi vitioꝝ cōfusio.
Quid aliq̄s sibi hauriendū esti
met. **Q**uis vtilem causidicū aīe

sue indicet inutilem esse vite sue.
Quo potest illi iudicāe se eē con
silio superiorē quē videt vita inferi
orem. **C**onsiliariū illi nō ydone
um puto. qui mihi dat cōsiliū q̄d
non dat sibi. **E**t quō mihi vacare
credā qui sibi ip̄si nō vacat. **T**ria
enī in bono cōsiliario vitanda sūt.
Primo enī vitanda est festinātia
subita. **P**rou. xix. **Q**ui festinus est
pedib⁹: offendet. **G**reg. i moral.
Consiliū iudicare posset dū ratio
ne animū implens philet eē p̄ci
pitum. **S**ocrates. **V**elox cōsiliū se
quitur penitētia. **L**egitur in lib. de
duodecā cesarib⁹ vbi Aug⁹. dicit
q̄ festinacō a temeritas male idu
te oueniunt. **D**icit satis diffimite
Repente fecit quicquid bene fecit.
Ide autē dicit. **I**mpitie signū est
q̄d difficilimū ē cito fieri. **S**ecūdo
vitanda ē turbatio sive ira q̄ im
pedit animū ne possit cernere vt
Greg. in registro. **I**ra si semel cepe
rit animū possidere: iustū eē spu
tat: q̄d etiā crudelē sit. **C**ris. **N**eo
potest pacifice loq̄ qui cor h̄ tur
batū. **I**deo dicit **S**ocrates q̄ cōsilio
duo sūt cōntrā. s. festinātia a ira
Tertio vitanda ē crudelitas nimia
Sepe autē hoc cōgit q̄ illi q̄ dat
cōsilia crudelia. sup eos deuolun
tur. **E**ccl. xxvij. **F**atiētī neq̄simū;
consiliū sup eū deuoluetur a non
cognoscat unde veniet illi. **L**egi
tur q̄ cum quidam falsus tyran
nus multos innocentes perime
ret argentari⁹ volens sibi placere

declinare in terram. **Proprius** est iumentum una femina ostentum non esse a quantum ad hoc bestialis est luxuriosus **Iher. vi.** Equi amatores in feminas a emissarii facti sunt unum quodque ad uxorem proximi sui hinc iniebat. **Proprius** enim est iumentum non regi ratione sed ferri impetu sue nature. **Et** quantum ad hoc bestialis est superbius qui dicitur sapientie **ij.** **Sic** autem fortitudo nostra lex iniusticie. **Tertium** quod manum puer ad os ponit ad innuendum quod ad tantas puenit miserias propter omnes peccatum primo propter. **Na** mulier peccauit ore propter malam suasionem quam dedit viro ut dicitur pomum comedere suauiter. **Vir** peccauit ore propter excusationem fatuam. **Uterque** peccauit ore propter illicitam comestionem. **Muli** enim sunt hodie qui suo ore peccant aut male sua dedito. aut male se excusando. **animis** se iurgitando. **Secunda** natiuitas est spiritualis que fit in baptismo ubi spiritus sanctus tenet locum patris. **Aqua** sanctificata locum matris. **Verbum** est tanquam semen diuinum. **De** quo dicit **Aug.** **Accedit** verbum ad elementum: et fit sacramentum. **Ep. v.** **Mundus** lauachro aqua in verbo vite. **In** baptismo autem puer ter in aqua mergitur siue ad **imputandum** triduum in christi sepulturam. siue ad innuendum quod ibi remittat peccatum originale veniale a mortale. siue ad innuendum quod ibi tota trinitas operatur. **Unde** in baptismo christi tota tri-

No

De mente spiritali

De serg. 7.

infructu

mitas se manifestauit. **S. pater** in voce. **filius** in carne. **a spiritus sanctus** in specie colute. **Tertia** natiuitas est celestis quia sancti viri de utero matris ecclesie propter mortem egredientes in celo nascuntur. **Et** iohannes sancti ozymors natale vocat. **Ratio** est quod quando infans in utero existens dum ad debitum complementum puenit de utero exire appetit ex eo quod requirit amplior locum ad manendum vteriore cibum ad resendum. **liber** orem aerem ad respirandum. **maior** rem lucem ad videndum. **Similiter** et sancti viri vita a sanctitate perfecti appetunt in celo nasci quod ibi recipiunt amplior locum ad manendum. **Non** enim sunt in loco arcto quod tota terra respectu celi est quidam punctus. **De** ista aptitudine dicit **Baruch** **ij.** **O** israel qui magna est domus dei ac. **Ista** enim domus dei infinitam aptitudinem habet. **Iohannes** dicit. **Magna** est domus dei. **Infinitam** longitudinem habet. **Iohannes** subdit. **Magnus** a non habens finem. **Infinitam** altitudinem. **Iohannes** dicit. **Excelsus** a imensus. **Est** enim longior quam oculi possit respicere. **Est** latior quam auris possit audire. **Est** etiam altior quam cor valet cogitare. **p. Cor. ij.** **O** oculi non vident nec auris audiunt nec in cor hominis ascendit. **Secundo** tunc recipiunt vteriore cibum ad resendum: quod erit in perfecta satietate quod satietas erit cum desiderio ne ibi sit fastidium. **Ecc. xxij.** **Qui** edunt me adhuc esuriunt. **Desiderium** enim erit cum satietate ne ibi sit plena. **Ps.** **Satiator**

cum apparuerit gloria tua a vtrū
 q̄ erit cū securitate ne ibi sit tior.
Prover. xv. Secura mens quasi
 unge diuiniū. **Tercio** recipient
 liberiores a erem ad respirandū
 Modo enim sancti viri vix respiciā
 et possunt multo dolore depressi.
 multo labore afflicti. multo timo
 re anxi. **Job. x.** Si iustus fuero :
 nō leuabo caput. Ecce quanto la
 bore depressus. **Affidione** satua
 tus. Ecce quanto dolore afflictus
 a miseria. Ecce quanto timore pro
 strati misero corpis anxius. Sed
 tunc libere respirabunt. q̄ tūc nū
 lum dolorem habebunt. **Psalm.**
xxxv. Fugiet dolor a gemitu. Nul
 lum laborem. **Apo calip. xiiij.** Amo
 do dicit spiritus vt requiescat a
 laborib⁹ suis. Nullum timorem.
Prover. x. Qui autē me audierit :
 absq̄ terrore quiescet a abundā
 tia p̄fructur maloꝝ timore subla
 to. **Quarto.** q̄ tunc habebūt lucē
 maiorem ad videndū. Nam supra
 se videbunt deum tam lucidum.
Apo. x. Claritas dei illuminabit
 illam. Infra se locum luminosū.
Thob. xxij. Luce splendida fulge
 bis. Intra se animā tam illustratā
Psalm. xviii. Implebit dominus
 splendorib⁹ ossa tua. a aiām tuā
 liberabit. **Ex se corp⁹** tam glorifi
 catū. **Math. xij.** Tunc iusti fulge
 bunt q̄ sol in regno p̄is eoz.

Sermo tertius eiusdem

Hic enim dico vobis. q̄
 q̄d scimus loq̄mur. a q̄d
 vidim⁹ testamur. a testi
 moniū n̄m non accipitis. **Sicut**
 dicit **Ihero.** ad heliodor⁹. **grantes**
 materias ingenia pua cōprehēde
 re nō sufficiūt. Nulla materia ḡa
 didi: nec piculosior q̄ loqui de p̄m
 do misterio trinitatis. **Dicit enim**
aug⁹. in lib. de tri. vbi querit vni
 tas trinitatis. s. p̄ filius a spirit⁹
 sanctus. nec periculos⁹ errat ali
 cubi nec laborios⁹ aliquid q̄ritur
 nec fructuos⁹ aliquid inuenitur.
Nos ḡ alta sapientib⁹ relinque
 tes humilia a plana dica. **In v**
 bis p̄missis tria ponunt. s. fides ē
 a certificatio vera a magnitudo
 hūana. **Est at̄** fides recta vt creda
 m⁹ q̄m deo est pluralitas p̄sona
 rū a eēntie vnitatis. **Pluralitas p̄so**
 naz insinuat p̄ hoc q̄d: in plali
Quia q̄d scimus loq̄mur aē vni
 tas eēntie in hoc q̄ nō dē testimo
 nia: s. testimoniū. **Hoc ḡ** veracit̄
 est credendū. a nō aliud inq̄rendū
Ber. ad eugeniu. Dicit⁹ tres p̄so
 nas eē in deo. s. nō ad p̄iudiciū
 vnitatis. **Dicit⁹** etiā vñū in eēnti
 a: s. nō ad cōfusionē eēntatis. **Que**
 ris quō hoc p̄t eē. **Scrutari hoc te**
 meritatis ē. credere pietatis. nō
 se ē vita eterna. **Ipsa t̄n** q̄druple
 potest ostendi. **Primo** scriptura
 eūm testimonijs in quibus error
 vel falsitas incidere nullo modo
 potest. **Tres enim** sunt que mē
 tiri vel falli nō p̄nt: scilicet ipse q̄

p̄m principale

est prima a summa veritas. Job
xij. Ego sum via. veritas a vita.
Angelus qui oia videt in ipsa ve-
ritate. Math. xvi. Angeli eorum
qui semp vident faciem patris mei
qui in celis est. Et propheta. Qui reci-
pit influentiam ab ipsa prima veri-
tate. Pet. v. Spiritu sancto inspirate
locuti sunt sancti dei omnes. Quia
uis autem prophete a apostoli potu-
issent fallere vel falli in quantum
erant homines puri tamen non inquam
tam erant a deo edocti. Primo ergo
ostendit trinitas testimonio dei.
Gen. i. Faciamus hominem ad ima-
ginem a similitudinem nostram. Non
potuit hoc verbum esse ad ange-
los. quia ipsi creatores non sunt. Cum
ergo dicit. Faciamus ad nostram ima-
ginem: pluralitas inducit persona-
rum. Si enim pluralitas non esset in
personis. deus non diceret faciamus
sed faciam: nec nostram: sed meam.
Quia vero dicit ad imaginem a simili-
tudinem: pertinet ad unitatem substantie.
Nam non diceret ad imaginem
a similitudinem: sed ad imagines
a similitudines. Secundo hoc ostendit
testimonio angelorum. Isa. vi. An-
geli quotidie clamant a dicunt.
Sanctus sanctus sanctus dominus deus ex-
ercituum. plena est omnis terra gloria
eius. Quia enim ter dicunt sanctus: re-
spicit trinitatem personarum. quia semel
dicunt dominus deus: respicit unitatem
substantie. Tercio hoc ostenditur autorita-
te prophete dicentis. Benedicat nos
deus deus noster: benedicat nos deus

a metuatur eum omnes fines terre.
In hoc enim quod in singulari adiun-
git eum: declaratur essentia unitas. a
quod apostoli eodem spiritu quo prophete
inspirati fuerunt: ideo etiam ostenditur
autoritate apostolica cum dicitur Job.
v. Tres sunt qui testimonium dant
in celo. pater. verbum. a spiritus sanctus.
a hi tres unum sunt. Secundo ip-
sa trinitas a unitas ostendit in cre-
atura a vestigiis. Non est tamen a-
liqua creatura que sibi ad plenum va-
leat assimilari. quia nec umbra as-
simulatur totaliter corpori cuius est
umbra. nec vestigium pedi cuius est
vestigium. nec imago ei cuius est
imago. Potest tamen aliqua similitudi-
do tenuis inueniri in creatu-
ris superioribus. sicut in sole. Nam sicut
Augustinus in sole considerant. scilicet quod est.
quod lucet a quod calet. a sicut a solis radi-
us a calor. Radius ergo de sole nascitur
quia filius de patre generatur. Calor ab
utroque procedit: quia spiritus sanctus
ab utroque. scilicet a patre a filio spiratur.
Ipse enim sol a nullo procedit. quia
pater non est factus. nec creatus. nec
genitus. Et tamen omnia ista tria sunt
unus sol. quia omnes tres persone
sunt unum deum. Secundo inuenit in cre-
aturis inferioribus. scilicet in elemento
aque. fons enim generat rivum: sic
pater generat filium. fons a rivus
faciunt stagnum. quia pater ac
filius faciunt spiritum sanctum. fons
a nullo procedit. rivus a fonte pro-
cedit. a stagnum procedit ab utroque.
Et tamen in fonte. rivus a stagno

est eadē aqua. q̄ in patre a filio
 a spū sancto est eadē s̄ba Tercio
 inuenit̄ in creaturis medijs sicut
 in hoīe. Istud oīe Aug⁹ in li. de
 ciu. dei. Mens noticia ei⁹ a amor
 eius tria quidē sunt. Mens tñ no
 uit se a amat se. nec em̄ posset se
 amare nisi se noscere t. Ipsa autē
 mēs est quasi parens. noticia e⁹
 quasi proles Tercio est amor qui
 de ipsa mente a noticia procedit.
 dum mens cognoscit se: diligit
 se. Non em̄ posset se diligere: nisi
 cognosceret se Tercio ipsa trini
 tas a vnitās ostendit̄ ostensiuīs
 figuraz: quaz vna ponit̄ur gen.
 i. vbi. s. abraham vidit tres
 angelos. a vnum adorauit vbi
 fm̄ glosam trinitatis a vnitatis
 misterū declarat̄ Secunda figu
 ra ponit̄ur gen. xl. vbi dicitur q̄ p̄ciua
 aua pharaonis vidit tres pagi
 nes in vna vite per quas significā
 tur tres p̄sone in vna deitate Ter
 tia figura ponit̄ur Dani. iii. vbi dici
 tur q̄ apparuerūt tres digiti qua
 si man⁹ hōis scribentis Appendit
 numerauit a diuisit̄ Manus ip̄a
 est ipse deus: qui oīa creauit. a
 creat. in qua scilicet manu sunt
 tres digiti: i. tres persone. De qui
 bus dicitur Psal. xl. Quis appen
 dit tribus digitis in oleum terree.
 Quis q̄ omnes tres digiti habe
 ant appendere. numeāre a diuide
 re pater tñ per suam potentiā oīa
 appendit a oīa portat a custodit
 filius p̄ suam sapiam oīa nuāt

a omnia cognoscit a inuestigat
 Spūs sanctus p̄ suam bonitatez
 oīa diuidit a dona sua oībus dis
 tribuit Quarto ipsa trinitas et
 vnitās demrāntur ostensiuīs mi
 raculis quo vtra tantū ponam⁹
 Legitur in histori. scolasti. a Euse
 biius idem testat̄ q̄ circa n̄itatez
 xp̄i tres soles apparuerūt. q̄ pau
 latim ad se appropinquātes in v
 num solem redacti sunt. Per q̄d
 significatur q̄ cognitio trini a vni
 us dei toti inimuebat orbi Secū
 dum miraculū est quod narrat
 Eutropius. Cum em̄ quidā sacer
 dos quendā baptisaret. a formā
 trinitatis mutaret dicens. Bap ti
 so te in noīe patris per filium in
 spū sancto. volens p̄ hoc oīdere
 filiū a spm̄ sanctū patri nō equa
 lem: subito aqua disparuit a ba
 ptisand⁹ ad ecclesiā catholicā fu
 git Tercium miraculū est q̄d nar
 rat zigillertus. Cū em̄ in galliis
 arriana heresis pullularet: q̄ fili
 um a spm̄ sanctū minores p̄e af
 firmabat: vnitās s̄be. trinitas q̄
 p̄sonaz miraculo demrānt. Nam
 circa annū dñi. l. in vrbe nazan zē
 si dū eius dēv r̄bis ep̄s missam ce
 lebraret: vidit tres guttas claris
 simas sup̄ altare missas que sibi
 paulatī appropinquātes vnaq̄ ge
 mā pulcherrimā fecerūt: quā tū
 in medio crucis eius excellen ciā
 non ferentes subito ceciderunt.
 Immundis em̄ in hoībus videt̄ a
 tur horribilis a obscura mundis

2^m principale

autem a pijs amabilis Infirmis
multis dabat sanitatē. a adorant
tib⁹ ipsam ceucez augebat victu
tem. Secundo in verbis premissis
ponit certificatio vera cū dicitur.
Qd scimus loquimur a qd vidi⁹
testamur. In hoc qd dicit. qd sci
mus loquimur dat nobis intelli
gere qd nichil de deo loqui vel cer
tificare demus nisi aut per diuinā
scripturā scimus. aut per dei reue
lationē cognoscim⁹. Alias enim
nobis periculū esset si ea vellem⁹
curiose inquirere que nōm intelle
ctū excedunt. Et illud ostenditur p
eria exempla. Primū est qd legi
tur in apocryphis esdre. Cū enim es
dras miraretur cur mali sic florent
in hoc mundo a iusti deprimunt.
nec nō a alia secreta dei vellet inq
rere: nec racōnem posset inuenire
angel⁹ sibi apparens dixit. Si va
les. flammā ignis pondera. flatū
venti mensura. a diem preteritū
reuoca. Ach dicat. Si ea q tecum
sunt non vales oprehendere: quō
ad ea que supra te sunt valebis
attingere. Secundum exemplū
est qd ponit rabi moyses. Ait ei
q thalamiste dixerūt q quicūq
posuerit ingemū suum circa qua
tuor recipiet o fusionem. Quā enim
vult scire quid est in summo. et
quid est in imo. a quid fuit in p
mo. a quid erit in vltio. Summū
vero a primum vocat ipsū deū: in
quantū est principium oim. imū
autem a vltimū vocat ipsū deum:

Inquantū est finis oim. a hoc nō
demus inuestigare curiose. Ea ve
ro q sunt inter primū a vltimum
a diuinos affectus possum⁹ in qui
rere vt ex hijs possum⁹ eum intelli
gere a laudare. Tercū exemplū
legit de beato augus. Eo tpe quo
libros o ponebat cum p litus ma
ris socijs a longe sequentib⁹ que
dā de trinitate meditando discute
ret: puer⁹ quendā in litore mais
inuenit. qui cū quodā codeari ar
gento in quandā foueā quā fe
ceat aquā de mari effundebat di
cens se velle totam aquā maris:
cū illo codeari in illam foueā sic
haurire. Tunc aug⁹ in risū pu
catus dixit. Quō hoc facere posses
cū mare sit magnū. codeari par
uu⁹ a fouea puā. Et ille rēdit. Sa
cilis est michi hoc facere q tibi
qd cogitas adimplere. Cogitas
em in libro tuo misterij trinita
tis oprehendere. aqz liber tuus sit
puā fouea ad recipiendū. inge
mum tuum puum codeari ad in
quēndū. et ipsa trinitas sit im
mensum pelagus ad hauriendū
statimqz puer disparuit. Et aug.
gratias deo agens. qz verum est
quod dixerat recognouit. Terc
tio ponitur grandis magnitudo
humana cum dicitur. Et testimo
nium nēm non accipitis. Patre
enim a fili⁹ a spūs sanctus fitem
trinitatis docuerunt. Et ideo ipso
rum testimonium est fideliter ad
mittendum. Maxime autem xps

hanc fidem docuit dicens Math. ultimo. Baptisantes eos in nomine patris et filii et spiritus sancti. Ita autem fides est confessio: si de uoce accipimus maxime ualeat ad tria. **Primo** ad demonum expulsiōem: quod significatur in quodam fidei notario apud constantinopolim. de quo legitur quod cum quidam magus ad quendam locum eum deduxisset ubi multitudo demonum residebat. unus eorum in throno sedebat interrogans eum: si seruus eius esse uellet. At ille signauit se dicens. Ego sum seruus sancte trinitatis. et uiso signo facte crucis: omnes demones auferunt. Cum ergo ad ecclesiam sancte sophie iussit: imago christi que ibi erat: oculos ad ipsum quocumque per ecclesiam pergeret uidebat. Ac si ipso facto diceret cristus Quia confessus me fuisti coram demonibus in terris. et ego confitebor te coram patre meo qui est in celis. **Secundo** ualeat ad tribulationis expulsiōem. Nam sicut ait Ioh. Damascenus in libro. iij. Cum apud constantinopolim grauis pestilentia esset: quidam puer de medio populi raptus in celum cauit cum sancte trinitatis. scilicet sancte deus. sancte fortis. sancte et misericors saluator miserere nobis. ab angelis est eductus. Qui cum rediens coram omni populo decantasset: mox omnis pestilentia est fugata. **Tercio** ualeat ad malorum

confutationem et conuersionem Bonifacius in li. que scripsit ad mechtildem comitissam. Cuius archiepiscopus Ebrudicensis symoniacus pecunia corruptus esset: quidam legatus uir sanctus ei precepit uersum sancte trinitatis scilicet Gloria patri et filio et spiritui sancto diceret rogans deum ut si symoniacus esset spiritui sancto cui iniuriam fecerat nominare non posset. Et ille deprehensus peccatum suum humiliter confessus est et penitentiam egit. Illum uersum. scilicet Gloria patri. synodus nicena edidit et sanctus Iheronimus in fine psalmi ipsum instituit de cantandum.

Omnia post octauas penthe.

Homo quidam erat diues et indue. ac. Luce. xvi. Sepe christus quod dicebat uerbo: etiam confirmabat exemplo. Cum enim ab appetitu diuitiarum homines retraheret et ad faciendum elemosinas induceret: pharisei qui erant auari eum deridebant. Ideo illud contra eos inducebat. confirmatum per illud quod dicit dominus Math. vi. Lata est uia que ducit ad diues iste iuit uiam latam. et ideo perditionem incurrit. lazarus uiam penitentiam artat: ideo uita inuenit. **Stat** hominem secundum Augustinum tripliciter ostendit. scilicet in uita. in morte et post mortem. **Quantum** ad istum triplicem statum describit hic diues et pauper. **Primo** ostendit quod statum diuitis in uita fuit gloriatus. quod fuit in magnis diuitiis et deliciis. **Primo** fuit in diuitiis

hozib